

roves que 'ns allargan les mans en senyal de germanor, convertintse aquells aristócrates en veritables montanyenchs, oblidant per un moment la empalagosa etiqueta de ciutat.

Mes en mitg de tants cors franchs, ¡quantes debilitats humanes no 's veuhen!, ¡quantes ridiculeses! y ¡quantes cursileríes!

Fills de la terra catalana, qual sagell portan estampat en llur fesomía, que pretenen parlar l' idioma de Cervantes, porque fa més fi.

Tota l' alegría que causa 'l contemplar tanta visita apreciable, se converteix en tristesa al sentir uns ripis mal pronunciats per aquells *españoles*.

Devegades es un home qu' ha fet una fortuna traficant en el comers catalá. Altres una dóna, filla d' una masía catalana, que no porta més orgull que 'l dot del seu pubillatge. A cops un *fulano* que sa altiva muller no permet que s' expressi en sa llengua propia, ó be una *mengana* que no sab de lletra per haver viscut apartada del món y de la societat durant sa infantesa.

¡A quantes y quant fondes meditacions no 's presta 'l comportament de aquests fills desnaturalisats qu' abandonan sa mare patria pera anar en busca d' una altra patria que 'ns desangna continuament!

¡Quín contrast més trist no ofereixen aquests catalans al oblidar sa llengua y prohibir que l' usin els seus fills, al

costat d' aquells que, sense esser fills de nostra terra, s' esforsan en parlarla y buscan escoles ahont s' hi ensenyi la llengua catalana pera enviarhi sa descendencia!

Aquests quan parlan se poden escoltar, porque ho fan be; es sa llengua, l' han mamada y no 'n prefereixen una altra á la seva.

Y á n' aquells, al sentirlos, la boca se els hi fa aygua y, al sol pensament de «¡Que m' agradaría parlar tan bonich!», ho embesteixen, treuhen á relluhir algunes frases del seu mestre quan concurrían la cátedra, imitan algun mot d' aquell castellá que senten, y, com que qui 'ls escolta es tan castellá com ells, els contesta en la mateixa llengua si be més malament pel mer fet de no haver premeditat semblant cor.tratemps y ells, tots cofoys, s' aplaudeixen interiorment sa destresa en parlar un idioma extranger y ja no 'l deixan més, ni á casa ni á fóra, ni conversant ab grans ni ab petits.

Tan castellans s' han tornat tot de un plegat, que, per més que vulguin, no entenen el catalá; no van á teatro si fan una obra catalana, porque no comprenen l' argument, encara que sempre es insignificant y sense importancia, segons ells; no 's franquejan ab els de la vila porque no parlan *español*, y fins el servey, sovint vingut de poch d' un recó de Catalunya, se veu precisat á enrahonar com les olles esquerdades (frase propia), porque d' altra manera 'l *señorito* no ho permet.